

Datum: 22.1.2024

PRESTRUKTURIRANJE IN PREUSMERITEV VINOGRADOV

Ukrep Prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov se z letošnjim letom spreminja. V Uradnem listu RS št. 132/2023 je bila objavljena Uredba o izvajanju intervencij v vinskem sektorju, ki je prinesla nekaj novosti na področju uveljavljanja podpore za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov.

VLOGA ZA PODPORO

Podpora je namenjena za:

1. Zamenjavo sort, spremembo lokacije vinograda ali spremembo tehnologij upravljanja vinogradov, pri čemer mora biti vinograd starejši od 10 let
2. Zamenjavo sort s precepljanjem z ustreznimi cepiči v vinogradu ali delu vinograda, ki ni mlajši od 5 in starejši od 20 let
3. Ponovno zasaditev vinograda po izkrčitvi zaradi pojava zlate trsne rumenice, če je pridelovalec v celoti izvedel vse predpisane ukrepe v skladu s predpisom, ki ureja ukrepe zatiranja in preprečevanja širjenja zlate trsne rumenice (v nadaljevanju: »vinogradi ZTR«). Starostne omejitve v tem primeru ni.

Osnovni pogoji za uveljavljanje podpore so sledeči:

- pridobljeno dovoljenje za ponovno zasaditev vinske trte (za precepljanje dovoljenje ni potrebno)
- najmanj 0,1 ha neto strnjene prestrukturirane površine
- skupna površina vinogradov na kmetijskem gospodarstvu najmanj 0,5 ha, oziroma 0,3 ha v okoliših Dolenjska, Bela krajina, Prekmurje ter podokoliših Haloze in Šmarje-Virštajn
- skupna površina vinogradov na kmetijskem gospodarstvu najmanj 0,3 ha, če se prestrukturiranje nanaša na »vinograde ZTR«
- če je pridelovalec v preteklih petih letih izkrčil vinograd/e zaradi odrejenega uničenja trt zaradi navzočnosti škodljivega organizma, se upošteva površina vinogradov v Registru kmetijskih gospodarstev (RKG) pred izkrčitvijo

Elektronska oddaja vloge

Vlogo za prestrukturiranje se odda elektronsko, upravičenec jo lahko odda sam, če ima elektronski podpis, ali pa za vnos pooblasti nekoga drugega. Za vinogradnike bomo oddajo vlog izvajali na izpostavah Oddelka za kmetijsko svetovanje.

Rok za oddajo vloge:

1. Od 1.1. do 15.6. pred vinskim letom, v katerem se začne izvajati prestrukturiranje.

Vinsko leto se začne s 1.8. in traja do 31.7. naslednje leto. V praksi to pomeni, da na podlagi vloge, oddane od 1.1. do 15.6. letos, lahko prične vinogradnik s pripravo zemljišča in ostalimi ukrepi prestrukturiranja od 1.8.2024 dalje. Krčitev starih trt se ne šteje k prestrukturiranju, zato jo lahko opravi pred tem datumom, vendar po ogledu s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP).

2. Od 1.1. do 15.6. po letu, ko je bila izvedena izkrčitev »vinograda ZTR«.

Vloga vsebuje

Vloga vsebuje podatke o pridelovalcu, površini in sortah, številki dovoljenja za ponovno zasaditev, predvidenih ukrepih, podatek o letu uveljavljanja podpore za oporo ter podatek o nameravani izdelavi ali razgradnji teras. Vinogradnik podpiše tudi več izjav, med drugim tudi, da je seznanjen, da mora pred prestrukturiranjem vinograda pridobiti **odločbo o uvedbi agromelioracije**, če se bo v vinogradu izvajala **zahtevna agromelioracija** (izdelava teras, razgradnja teras, ureditev manjših odvodnjavanj na površini več kot 1 ha, ureditev novih poljskih poti, vnos določenih zemljin).

Če gre za prestrukturiranje »vinograda ZTR«, je sestavni del vloge tudi ustrezna odločba fitosanitarnega inšpektorja ali ustrezen dokument fitosanitarnega preglednika.

Kaj se šteje za prestrukturiranje?

Za prestrukturiranje se šteje, če se v novem vinogradu glede na starega **spremeni** sorta ali medvrstna razdalja ali razdalja med trtami v vrsti ali lokacija.

Pregled na kraju samem

ARSKTRP po prejemu vloge opravi **ogled vinograda**, ki je namenjen za prestrukturiranje. **Izkrčitev starih trt se lahko izvede šele po opravljenem ogledu.** Če se izvede prej, pridelovalec ni upravičen do podpore za prestrukturiranje. Navedeno ne velja za »vinograde ZTR«, v tem primeru se krčitev preveri na podlagi podatkov o vinogradu iz RKG. Krčitev »vinogradov ZTR« je namreč potrebno opraviti pred oddajo vloge in krčitev prijaviti v RKG.

Vrednosti prestrukturiranja

Vlada vsako leto do 15. marca predpiše vrednosti priznanih stroškov prestrukturiranja in priznana vrednost nadomestila za izgubo dohodka za vloge, vložene v istem letu. Novost so priznani dodatni stroški za posaditev cepljenk odpornih oziroma tolerantnih sort, ki so v trsnem izboru za posamezno vinorodno deželo: fleurtai, solaris in merlot kanthus za Primorsko ter solaris, muscaris, monarch, johanniter in souvignier gris za Podravje in Posavje.

IZJAVA O UVELJAVLJANJU PODPORE

Elektronska oddaja izjave

Izjavo za uveljavljanje podpore za prestrukturiranje se odda elektronsko, upravičenec jo lahko odda sam, če ima elektronski podpis, ali pa za vnos pooblasti nekoga drugega. Za vinogradnike bomo oddajo izjav o uveljavljanju podpore izvajali na izpostavah Oddelka za kmetijsko svetovanje.

Rok za oddajo izjave

1. Od 1.4. do 15.6. v naslednjih dveh letih po vložitvi vloge.

2. »Vinogradi ZTR« – izjavo o uveljavljanju podpore lahko oddajo v istem letu kot vlogo ali pa v naslednjih dveh letih.

Izjava vsebuje

Na izjavi je potrebno navesti ali je prestrukturiranje zaključeno ali ne ter napisati **dejansko neto** površino obnove (ki je običajno manjša kot bruto površina vinograda). Če so cepljenke že posajene, morajo biti podatki o zasaditvi vpisani v RKG najkasneje en dan pred oddajo izjave. V izjavi je naveden tudi način uveljavljanja podpore za postavitev opore (istočasno, čez eno ali dve leti).

Za dokončano prestrukturiranje se šteje, če so posajene trte in postavljena opora: krajniki, stebri v vrsti, osnovna žica.

Če vinogradnik ne uspe zaključiti prestrukturiranja v dveh letih, lahko preko sistema varščine prejme podporo za prestrukturiranje v obliki predplačila, vendar mora trte posaditi do izteka veljavnosti dovoljenja za zasaditev vinske trte.

Pomembna novost je **možnost oprostitve plačila dohodnine** ob preložitvi računov, kar velja že za izjave, ki bodo oddane od 1.4. do 15.6.2024. Vlagatelji, ki so fizične osebe, za namen oprostitve plačila dohodnine, k izjavi o uveljavljanju podpore priložijo kopije računov za upravičene stroške, ki se glasijo na vlagatelja in dokazila o plačilu računov. Upoštevajo se vrednosti dokazil brez DDV. Za popolno oprostitve akontacije dohodnine morajo biti računi v znesku celotnih priznanih stroškov. Če se priloži račune v znesku, ki je nižji od priznanih stroškov, se obseg oprostitve ustrezno zmanjša. Če pa

vlagatelj ne priloži nobenega računa, bo ARSKTRP v njegovem imenu FURS-u odvedla 10% akontacije dohodnine.

Trenutno velja, da morajo biti računi datirani znotraj tistega vinskega leta, v katerem se bo izvajalo prestrukturiranje.

Npr. če bo vlagatelj oddal vlogo v letu 2024 in zahtevek v 2025, se morajo računi datirati znotraj vinskega leta 2024/2025 (med 1.8.2024 in 31.7.2025). Če pa bo vlagatelj oddal vlogo v 2024 in zahtevek v 2026, se morajo računi datirati znotraj vinskega leta 2025/2026 (med 1.8.2025 in 31.7.2026). Pri tistih vlagateljih, ki pa bodo imeli varščino za celotno prestrukturiranje, pa morajo biti računi datirani znotraj obdobja, ko se bo izvajalo prestrukturiranje.

Sprememba prestrukturiranja

Če vinogradnik pri prestrukturiranju vinograda **naredi spremembo, ki se nanaša na lokacijo, sorto ali ureditev nasada** (terasa/vertikala ali rušenje starih teras ali izdelava novih teras) glede na navedbe v vlogi, mora o spremembi **obvestiti ARSKTRP do oddaje izjave**. Če gre za spremembo lokacije, se šteje za obvestilo podatek, ki ga ARSKTRP pridobi iz RKG.

Pregled na kraju samem

Po oddaji izjave o uveljavljanju podpore izvede ARSKTRP ogled prestrukturiranega vinograda. Pri precepljanju in v primeru, da je prestrukturiranje obsegalo le zamenjavo sort, bo kontrolor ob ogledu preveril tudi etiketo in rastlinski potni list za kupljene cepiče/cepljenke oziroma zapisnik o pregledu za lastne cepiče/cepljenke. Prav tako bo preveril etiketo za bazni material, če je vinograd prestrukturiran s cepljenkami kategorije bazni material. V tem primeru mora pridelovalec predhodno vložiti prijavo za sprejem matičnega nasada v postopek uradne potrditve.

REGISTER KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Vinogradniki naj pred oddajo vloge ali izjave **preverijo izpise** iz Registra kmetijskih gospodarstev. Vinogradi morajo biti v register prijavljeni tako, da je vpis skladen z dejanskim stanjem v naravi (terasiran/neterasiran vinograd, ozelenjen/nezelenjen, sorte in podlage, gojitvene oblike, razdalje sajenja, starost).

Za dodatne informacije smo na voljo na izpostavah Oddelka za kmetijsko svetovanje.

Mojca Mavrič Štrukelj,
svetovalka specialistka za vinogradništvo